

Ex CLAUDIANI Panegyrici VII.

AD

THEODOSII Filium HONORIUM

ann. IV. Cos. (*)

*Terræ dominos, pelagique futuros
 Iumenso decuit verum de principe nasci.
 Hinc processit avus, cui post Arctoæ frementi
 Classica, Massilias adnexuit Africa lauros.
 Ille Caledoniis posuit qui castra pruinis,
 Qui medios Libyæ sub casside pertulit æstus,
 Terribilis Mauro, debellatòrque Britanni
 Litoris, ac pariter Boreæ vastator, & Austri.
 Quid rigor æternus, quid cæli sydera prosunt?
 Ignotumque fretum? maduerunt Saxone fuso
 Orcades, incaluit Pictorum sanguine Thule.
 Scotorum cumulos flevit glacialis Hyberne.
 Quis calor obsistit forti? per vasta cucurrit
 Aethiopum, cinxitque novis Atlanta maniplis.
 Virgineum Tritona bibt, sparsosque venenis
 Gorgoneos vidit thalamos, & vile videntes
 Hesperidum visit, quos ditat fabula, ramos*

Arx

(*) de IV. Cons. Honor. V. 22.

Arx incensa Jubæ, rabies Maurusia ferro
 Cessit, & antiqui penetraliæ diruta Bocchi.
 Sed laudes genitor longè transgressus avitas
 Subdidit Oceanum sceptris, & margine cœli
 Clausit opes, quantum distant à Tigride Gades,
 Inter se Tanais quantum, Nilusque relinquunt.
 Hæc tamen innumeris per se quæsita Trophæis,
 Non generis dono, non ambitione potitur.
 Digna legi virtus, ultro se purpura supplex
 Obtulit, & solus meruit regnare rogatus.
 Nam cum barbaries penitus commota gementem
 Irrueret Rhodopen, & mixto turbine gentes
 Jam deserta suas in nos transfunderet Arctos,
 Danubii totæ vomerent cum prælia ripæ,
 Cum getecis ingens premetur Mysia plaustris,
 Flavaque Bistonios operirent agmina campos:
 Omnibus afflictis, & vel labentibus iætu,
 Vel prope casuris, umus tot funera contra
 Restitit, extinxitque faces, agrisque colonis
 Reddidit, & leti rapuit de faucibus urbes.
 Nulla relictæ foret Romani nominis umbra,
 Ni pater ille tuus jam jam ruitura subisset
 Pondera, turbatamque ratem, certaque levasset
 Naufragium communne manu. Velut ordine rupto,
 Cum procul insanæ traherent Phætona quadrigæ
 Sævirætque dies, terramque & stagna propinquæ
 Haurirent radii, solito cùm murmure torvus

Sol occurrit equis, qui postquam rursus heriles
Agnovere sonos, rediit meliore Magistro
Machina, concentusque poli, rursusque recepit
Imperium, flammæque modum: sic traditur illi
Servatürque oriens: At non pars altera verum
Tradita, bis possessa manu, bis parta periclis.
Per varium gemini scelus erupere Tyranni
Tractibus occiduis, hunc sœva Britannia fudit,
Hunc sibi Germanus familiūm delegerat exsul,
Ausus uterque nefas, domini respersus uterque
Insontis jugulo: novitas audere priori
Suadebat, tantumque dabant exempla sequenti.
Hic nova moliri præceps, hic quærere tutę
Providus, hic fusis, collectis viribus ille:
Hic vagus excurrens, hic inter claustra reductus
Dissimiles. sed morte pares evadere neutri
Dedecus, aut mixtis licuit procumbere telis.
Amisſā specie, raptisque insignibus ambo
In vultus rediere suos, nimibusque revinctis
Oblati, gladiis submittunt colla paratis,
Et vitam, veniamque rogant. Proh dannapudoris,
Qui modo tam densas mutu movere cohortes,
In quos jam dubius se se libraverat orbis,
Non hostes victore cadunt, sed judice fontes
Damnat voce reos, petiit quos Marte tyrannos
Amborum perierte Duces; hic sponte carinā
Decidit in fluctus: illum suus abstulit ensis.

Hunc

*Hunc Alpes, hunc Pontus habet: solatia cæsis
Fratribus, hæc ultior tribuit, necis auctor uterque
Labitur: Augustas par victima mitigat umbras.
Has dedit inferias tumulis, juvenumque duorum
Purpureos meritò placavit sanguine Manes:
Illi justitiam confirmavere triumphi.*

*Præsentes docuere Deos: hinc sæcula discant,
Indomitum nihil esse pio, tutumque nocenti.
Nuntius ipse suis longas incognitus egit
Prævento rumore vias: inopinus utrumque
Perculit, & clausos montes ut plana reliquit.
Exstruite immanes scopulos, attollite turres;
Cingite vos flaviis, vastas opponite sylvas,
Garganum Alpinis, Appenninumque nivalem,
Permixtis sociate jugis, & rupibus Hemum
Addite Caucaseis, involvite Pelion Ossæ.
Non dabitis murum sceleri: qui vindicat, ibit:
Omnia subsident meliori pervia causæ.
Nec tamen oblitus civem cedentibus atrox
Partibus infrenuit: non insultare jacenti
Malebat, mitis precibus, pietatis abundans,
Pœnæ parcus erat, paci non intulit iram,
Post acies odiis idem, qui terminus armis.
Profuit hoc vincente capi, multosque subactos
Aspera laturæ commendavere catenæ.
Magnarum largitor opum, largitor honorum,
Pronus, & in melius gaudens convertere fata.*

Hinc

*Hinc am
Hinc nat
Nasciris;
Ex ejus
Interea;
Bellatona
Prob crimi
Barbarus
Seprâque
Jam Prince
Colligit A
Euphrates
Thaurifero
Armenii
Quælibitun
Ardor erat;
Optatas aud
Tempestate f
Ut leo, que
Ubiribus sol
Ungue pedes
Jam negat i
Getulo come*

(*) de III

Hinc amor, hinc validum devoto milite robur.

*Hinc natis mansura fides, hoc nobilis ortu
Nasceris, æquævâ cum majestate creatus.*

Ex ejusdem CLAUDIANI Panegyri VI. ad
eundem HONORIUM (*)

*Interea turbata fides, civilia rursus
Bella tonant, dubiumque quatit discordia mundum.
Prob crimen superum! Longi prob dedecus ævi!
Barbarus Hesperias exsul possederat urbes,
Sceptrâque dejecto dederat Romana clienti.
Jam Princeps molitur iter, gentesque remotas
Colligit Auroræ, tumidus quascunque pereverrat
Euphrates, quas lustrat Halys, quas ditat Orontes,
Thuriferos Arabes saltus, vada caspia Medi
Armenii Phasin, Parti liquere Nyphaten.
Quæ tibi tunc Martis rabies? quantusque sequendæ
Ardor erat; quanto flagrabant pectora voto,
Optatas audire tubas, campique cruentâ
Tempestate frui, truncisque immergere plantas:
Ut leo, quem fulvæ matris spelunca tegebatur,
Uberibus solitum pasci, cùm crescere sensit
Ungue pedes, & terga jubis, & dentibus ora:
Jam negat imbellis epulas, & rupe relicta
Getulo comes ire patri, stabulisque minari*

Aestu-

(*) de III. Cons. Honor. ¶. 63.

*Aestuat, & cæsi terga absorbere juvenci (*)
 Ille vetat, rerumque tibi commendat habenas,
 Et sacro meritos ornat diadema crines:
 Tantaque se rudibus pietas ostentat in annis.
 Sic ætas animo cessit, quererentur ut omnes
 Imperium tibi serò datum, victoria velox
 Auspiciis effecta tuis, pugnasti uterque:
 Tu fatis, gemitörque manu, te propter, & alpes
 Invadit faciles: cauto nec profuit hosti
 Munitis hæsisse locis, spes irrita valli
 Concidit, & scopulis patuerunt claustra revulsis.
 Te propter gelidis Aquilo de monte procellis
 Obruit adversas acies, revolutaque tela
 Vertit in authores, & turbine repulit hastas.
 O nimium dilecte Deo, cui fundit ab antris
 Aeolus armatas hyemes, cui militat æther,
 Et conjurati veniunt ad classica venti.
 Alpinæ rubuere nives, & frigidus annis
 Mutatis sumavit aquis, turbaque cadentum
 Staret, nî rapidus juvisset flumina sanguis.
 At ferus inventor scelerum trajecerat altum,
 Non uno mucrone latus, duplèxque tepebat
 Ensis, & ultrices in se converterat iras.*

LA-

(*) WALCHIUS cum HEINSIO legit:
Aestuat, & celsi tabo sordere juvensi

